

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 19 oktober 2018
Datum GS-besluit: : 20 november 2018

Vragen nr. 124

Vragen van mevrouw **J.M.E. de Groot** en de heer **J.A. Haijen** (SP) over de ADC-toets en PAS met betrekking tot de nieuwbouw van een onderzoeksreactor in Petten, gemeente Schagen

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 19 oktober 2018 door de leden van Provinciale Staten, mevrouw **J.M.E. de Groot** en de heer **J.A. Haijen** (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

De gemeenteraadsleden van de gemeente Schagen ontvingen, als bijlage bij de raadsstukken behorend bij het onderwerp 'Vaststellen bestemmingsplan Pallas-reactor' een memo betreffende de zogenaamde ADC- toets. Op de vraag: "Waarom is de ADC- toets nu nodig?" geeft de memo als antwoord: "De natuuronderzoeken van Pallas geven aan dat er een overschrijding van stikstofwaarden is tijdens de bouw op de omringende natuurgebieden (Natura 2000- gebied). Hierom is het project aangemeld als een zogenaamd prioritair project. Dit houdt in dat binnen de Programmatistische Aanpak Stikstofdepositie (PAS) ruimte is gereserveerd voor de overschrijding van de stikstofwaarden, rekening houdend met de bouw van de PALLAS reactor. Over de PAS zijn door de Raad van State vragen gesteld aan het Europese Hof. De advocaat-generaal heeft hierover advies uitgebracht en op 7 november wordt er door het Hof naar alle waarschijnlijkheid uitspraak gedaan op de gestelde vragen. De verwachting is dat het PAS en/of de rekenmethode die wordt gehanteerd als stelsel niet (in zijn geheel) stand zal houden. Bovendien staat ook ter discussie of bij een bestemmingsplanprocedure de PAS mag worden toegepast.

Het is daarom van belang om buiten de PAS om aan te tonen dat er geen significante negatieve effecten op de omliggende natuur optreden, dit kan aan de hand van de ADC- toets.

Deze aanpak is recent uitgevoerd, bij de Blankenburgverbinding. Dit was echter de eerste keer dat het PAS omzeild is met gebruik van de ADC- toets."

VRAGEN

Inleiding

Het PAS heeft alleen betrekking op (de effecten van) stikstof. Bij een ADC-toets worden alle mogelijke effecten beoordeeld. Voor vergunningplichtige projecten geldt dat het belang van het project in het kader van het PAS in beginsel niet meeweegt bij het verlenen van de vergunning. Voor prioritaire projecten geldt weliswaar dat die alleen op de lijst geplaatst worden indien het project van regionaal of landelijk belang is, maar bij de ADC-toets is die beoordeling nog uitgebreider. Voor de ADC-toets geldt dat het belang van het project met het oog op het criterium dwingende redenen van groot openbaar belang, zwaar meeweegt. De ADC-toets stelt dus zwaardere eisen als voorwaarde voor het verlenen van een vergunning dan op grond van het PAS. Op dit moment is er nog geen aanvraag noch ADC-toets ingediend.

Vraag 1:

De nieuwbouw van een onderzoeksreactor in Petten, gemeente Schagen, is een prioritair project van de provincie Noord-Holland binnen PAS. In antwoord 4 op de statenvragen nr. 98-2018 deelt u het volgende mee: "Voor de bestaande prioritaire projecten geldt dat er al een reservering is gemaakt binnen de PAS. Hiermee ligt er een stikstofreservering vast, vooruitlopend op de realisatie van die projecten. Dit betekent dat andere projecten die ook geregistreerd zijn geen invloed op elkaar hebben, Om gebruik te maken van de gereserveerde stikstof moet er een vergunning aangevraagd worden." Hoeveel depositieruimte is er berekend voor dit prioritair project binnen PAS? Hebt u mede opdracht gegeven de ADC- toets te doen? Of hebt u dit alleen maar geadviseerd? Is er ook bij u weinig vertrouwen dat PAS en/ of de rekenmethode die wordt gehanteerd als stelsel niet stand zal houden?

Antwoord 1:

Er is 1643 mol/ha/jaar aan depositieruimte berekend. Het gaat bij Pallas om een project met een tijdelijk effect. De stikstofbelasting is tijdelijk en zal op termijn niet leiden tot een blijvende verhoging van de depositie.

Wij hebben niet geadviseerd om een ADC-toets uit te laten voeren en hebben daartoe geen opdracht gegeven.

Nee, een programmatische aanpak - zoals de PAS - wordt door het Hof van Justitie in zijn uitspraak van 7 november 2018 geaccepteerd. Het Hof heeft daar als belangrijke voorwaarde aan verbonden dat deze programmatische aanpak wetenschappelijk goed onderbouwd moet zijn. Of dat met de PAS het geval is laat het Hof uitdrukkelijk aan het oordeel van de Raad van State, die daar in het eerste kwartaal van 2019 uitspraak over zal doen.

Vraag 2:

De plan-MER Pallas dateert van oktober 2017. Op bladzijde 145 van deze plan-MER wordt gemeld dat er een ADC- toets gedaan zal worden. Worden met de ADC- toets sommige negatieve effecten op het Natura 2000-gebied ten onrechte buiten beschouwing gelaten? Kunt u de verschillen benoemen tussen de beoordeling volgens de PAS en de ADC- toets, toegespitst op het project Pallas?

Antwoord 2:

Nee, alle mogelijke relevante negatieve effecten worden juist in de ADC-toets meegenomen en niet buiten beschouwing gelaten. In de toets dient goed onderbouwd te worden dat er geen alternatieven zijn en dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang én dat de effecten worden gecompenseerd.

Het PAS heeft alleen betrekking op (de effecten van) stikstof. Bij een ADC-toets worden alle mogelijke effecten beoordeeld. Voor vergunning-plichtige projecten geldt dat het belang van het project in het kader van het PAS in beginsel niet meeweegt bij het verlenen van de vergunning. Voor prioritaire projecten geldt dat die alleen op de lijst geplaatst worden indien het project van regionaal of landelijk belang is, maar bij de ADC-toets is die beoordeling nog uitgebreider. Voor de ADC-toets geldt immers dat het belang van het project met het oog op het criterium dwingende redenen van groot openbaar belang, zwaar meeweegt. Het project Pallas zal alleen vergund kunnen worden indien met de ADC-toets aangetoond kan worden dat er geen alternatieven zijn, er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en eventuele effecten gecompenseerd kunnen worden. Wij kunnen niet vooruitlopen op de beoordeling van een vergunningaanvraag die nog niet is ingediend.

Vraag 3:

Volgens de ADC- toets moet worden aangetoond dat er geen alternatieve oplossingen mogelijk zijn voor de plaats waar Pallas gepland is. Is er ooit overwogen de Pallas- reactor op een andere plaats te bouwen dan waar deze nu gepland is? Zo ja, welke locaties zijn aan een onderzoek onderworpen? Kunt u hier een uitgebreide beschrijving van geven?

Antwoord 3:

Voor zover ons bekend is nooit een andere locatie dan Petten in beeld geweest aangezien de infrastructuur, kennis, productie en logistiek al tientallen jaren in Petten aanwezig zijn.

Vraag 4:

Volgens de ADC- toets moet worden aangetoond dat er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn om de reactor op deze plaats te bouwen of zelfs überhaupt te bouwen. De laatste jaren wordt aangevoerd dat er mogelijkheden zijn om medische isotopen te produceren zonder dat daarvoor een kernreactor noodzakelijk is en die veel minder radioactief afval opleveren. Volgens de prognose kan met Lighthouse al in 2023 de isotoop molybdeen-99 beschikbaar zijn voor diagnoses. Dus eerder dan Pallas gereed is gekomen. Ook worden nu reeds via cyclotrons andere medische isotopen geproduceerd. De methoden Lighthouse en cyclotrons zijn veiliger dan een kernreactor. Ook is de prognose dat het aantal hoogwaardige arbeidsplaatsen, die Pallas zal opleveren, veel minder is dan waar aanvankelijk rekening mee werd gehouden. Bent u van mening dat er voldoende dwingende redenen van groot openbaar belang zijn om over te gaan tot de bouw van Pallas, de voorwaarden die de ADC- toets formuleert in aanmerking genomen? Zo ja, kunt u dit uitgebreid toelichten?

Antwoord 4:

Op verschillende momenten hebben wij met uw Staten gesproken over het belang van Pallas vanuit twee perspectieven (economisch en medisch). Of er dwingende redenen van openbaar belang zijn is onderdeel van de mogelijk uit te voeren ADC-toets. Voor de eventuele samenhang met Lighthouse verwijzen wij naar het onderzoek dat Strategy& voorjaar 2018 voor het Rijk heeft uitgevoerd.

Vraag 5:

Volgens de ADC- toets moet worden aangetoond dat het negatieve effect van stikstof op Natura-2000 dat de bouw van Pallas zal hebben, zal worden gecompenseerd. Allereerst in hetzelfde Natura- 2000 gebied. Als dat niet mogelijk is buiten het betreffende Natura- 2000 gebied, maar binnen een gemeenschappelijke topografische- of landschapseenheid. En als dat ook niet mogelijk is buiten het betreffende gebied en buiten een ander type landschap. In Noord-Holland blijkt de ruimte voor (meer) natuur zeer beperkt te zijn. Financiële compensatie is volgens de ADC- toets niet mogelijk. Is volledige compensatie in natuur überhaupt mogelijk? Als de natuur niet volledig gecompenseerd kan worden, wat is dan uw volgende stap? Kunt u uw antwoord uitgebreid toelichten?

Antwoord 5:

Er is nog geen vergunningaanvraag en geen ADC-toets ingediend door Pallas. Wij kunnen niet vooruitlopen op de beoordeling van een vergunningaanvraag of een ADC-toets die nog niet zijn ingediend. Dit geldt ook voor het compensatieaspect.

Vraag 6:

Acht u de ADC- toets een middel om projecten te realiseren die met PAS niet mogelijk zijn of over enkele maanden niet meer mogelijk zijn? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 6:

Ja, wij achten het mogelijk dat de ADC-toets, die de Raad van State in haar uitspraak over de Blankenburgverbinding toepasbaar acht buiten de PAS om, ook toepasbaar is op een aantal prioritaire projecten in Noord-Holland.